

HungaroControl
Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt.

Atvett levél

2007 AUG 07

Klnek: Név: Vágó József úr

Cég: NKH Légiközlekedési Igazgatóság

Telefon: Fax: 296-8808

Tárgy: eAIP kiadásának engedélyezése

Dátum: 2007. 08. 06.

Kltől: Név: Hangyál Gyula

Szervezeti egység: ATM Légiforgalmi
Vezérigazgató-helyettes

Telefon: 293-4169 Fax: 293-4113

Ügyintéző: Dr. Gyarmati Károly

Iktatószám: HC-2007/17110

Tisztelt Igazgató Úr!

Az EUROCONTROL Convergency and Implementation Plan (CIP), INF03 kódszámú tétele célul tűzte ki a léglátékoztatás (információ kezelés) módszereinek fejlesztését és a módszerek egységes bevezetését az ECAC államok területén. Ennek egyik konkrét formája és a mellékletként csatolt magyar nemzeti CIP-ben is jóváhagyott tétele, az elektronikus AIP (eAIP) megvalósítása (INF03-ASP04). Az EUROCONTROL ütemezés szerint a feladat eredeti határideje 2006. vége volt, de felmerült nehézségek miatt most folyik EUROCONTROL szinten a határidő módosítása 2008. év végére.

Az eAIP egy, a hozzá tartozó statikus adatbázishoz link-ekkel kapcsolt, strukturált, xml formátumú, htm, pdf formákra konvertálható, papíron, CD-n és elektronikusan egyaránt megjeleníthető és használható, számos, a magas fokú integritást biztosító, minőség ellenőrzésen átesett adatokból generálódó dokumentum. Szerkesztési technológiája lehetővé teszi annak elektronikus továbbítását és alkalmas a föld-levegő adatátviteli technikán való továbbításra is. Az eAIP egyik eleme az elektronikus, digitális AIS világának, amit további elektronikus eljárások, folyamatban lévő fejlesztések eCharting, xNOTAM, eTOD tesznek egészé.

Az eAIP struktúráját, az ICAO Annex 15 szabványaira épülő, az EUROCONTROL által kifejlesztett dokumentum típus definíciós (DTD) adatbázis írja le.

Eddig, bár bizonyos részlet vonatkozásokban kissé eltérően, Belgium-Luxembourg, Slovenia, Moldova, Hollandia, Örményország, Szlovákia, Azerbajdzsán és Grúzia tért át az eAIP-re és a befejezés közelén van Egyiptom és Magyarország. Egy közelmúltban készült EUROCONTROL felmérés szerint további 14 ECAC állam tervezi azt.

A HungaroControl AIS 2006. év elején kezdte meg az eAIP fejlesztését, és a levél írásának időpontjáig kb. 85 – 90%-os készültséget ért el. Időszerűvé vált a gondolkodás az utolsó, tényleges kiadásig vezető lépéseken. A kiadvány megjelenítését a 2008. február vagy márciusi AIRAC dátummal tervezzük, a hatósági jóváhagyást követően.

A strukturált eAIP előnyei:

- A statikus adatkezelés egy kézben van, így biztosítható a magas szintű konzisztencia megtartása. Az AIP-ben közzétett statikus adatok és térképek a statikus adatbázisból generálódnak, emiatt az adattartalom következetes, ellentmondás a szöveges, táblázatos és grafikus elemek között nem keletkezhet.
- Az Európai AIS Adatbázis (EAD) SDO (static data operation) alrendszere és az xml formátumú eAIP között adatkapcsolati hivatkozások vannak, melyek segítségével az SDO-ban végrehajtott módosítások automatikusan frissítésre kerülnek az eAIP-ben is.

- Az AIP szerkesztés valamennyi munkafolyamata nagymértékben automatizált pl: revision bar megjelenítése, ellenőrző oldaljegyzék és tartalomjegyzék automatikus generálása, teljes AMDT összeállítása, valamint AIC, SUP szerkesztés, változások történeti nyomon követhetősége, stb.
- A kész kiadvány PDF - nyomdai alap - és HTML formában történő automatikus generálása web-es megjelenítéshez, az MS Internet Explorer-rel történő használatra.

Mindezekből következik, hogy az EAD AIP alrendszerén szerkesztett, számos előnnyel rendelkező strukturált eAIP egy szabványos adattartalmú XML formátumú, a benne eszközölt módosítások előzményeinek nyomon követhetőségével bíró kiadvány, mely alkalmas más számítógépes rendszerekben való alkalmazásra pl.: FMS, web-es letöltés, valószínű formája az EU által tervezett EUR AIP-nek, ugyanakkor pdf formátumban generált változata lehetővé teszi annak nyomtatott terítését.

Az eAIP-re történő áttéréssel járó következmények:

Az eAIP software és az EUROCONTROL DTD, jelenlegi állapotában csak az angol nyelvű, közzétételi módot támogatja. Más nyelvek támogatása csak újabb és még el nem döntött fejlesztésekkel oldható meg, legyen az akár a kétnyelvű/kéthasábos változat, akár önálló kiadvány saját anyanyelven. A kétnyelvű/kéthasábos DTD, optimális esetben is, 2-3 év fejlesztést kíván; feltéve, hogy a tagállamok zöld utat adnak egy ilyen fejlesztésnek.

Figyelembe véve a célokat, lehetőségeket és korlátokat, az eAIP-re történő átállás során az alábbi lehetőségeink vannak:

- a) Angol nyelvű strukturált, eAIP létrehozása, valamint ezt követően, külön-különként a magyar nyelvű nem strukturált AIP elkészítése. Az angol és magyar változat, azonossága technikailag nem támogatott, a konzisztencia tartása – kizárólag humán ellenőrzés beépítésével - komoly nehézségekbe ütközne, hiszen le kell mondani az SDÖ adatkapcsolat és a DTD nyújtotta előnyökről. Ezen kívül jelentős többletmunkát generál, aminek az elvégzéséhez szükséges humán kapacitások szűkösek, a megvalósítás időigénye duplikálódik. Az angol nyelvű eAIP elkészülte után lehet nekiállni a feladatnak, azaz legkorábban 2008. II. negyedévében, így mindenképpen létezik egy jelentős átmeneti időszak (kb. 1 év), amikor nincs naprakész magyar nyelvű AIP.
- b) Angol nyelvű strukturált, eAIP létrehozása és a későbbiekben egy kétnyelvű VFR Manual kiadása. Sem egy, sem kétnyelvű VFR Manual szerkesztésére nincs kidolgozott DTD, a kiadvány csak strukturálatlan lehetne. A konzisztencia problémák ugyanazok, mint az első megoldásnál, legfeljebb a VFR manual feltételezhetően kisebb terjedelme miatt a feladat volumene kisebb. A két munka kapacitás hiány miatt párhuzamosan nem haladhat, itt is létezik egy jelentős átmeneti időszak, amikor már nincs naprakész magyar nyelvű AIP, de még nincs meg a kétnyelvű VFR Manual sem.
- c) A magyar nyelvű AIP rész végleges megszüntetése. Valószínűleg kisebb megdöbbenés várható, mert egy több évtizedes, szabályozatlan - tehát jogszabályba nem ütköző - szokás és hagyomány kerülne felszámolásra, de számos érvvel támasztható alá:
 - A nemzetközi repülésekre történő felkészülés, most sem lehetséges angol tudás hiányában, hiszen úgy a Jeppesen, mint bármelyik más állam AIP-jének használata angol nyelven történik, eszerint tehát a magyar AIP magyar nyelvű része nem lehet követelmény;
 - Az AIP tájékoztató kiadvány, a benne foglaltak döntő része, a hivatalos közlönyben magyar nyelven közzétett jogszabályok ismertetése (4/2000, 16/2000, 14/1998., stb), illetve nyelv független táblázatok (útvonalak, légterek, stb) és térképek (útvonal, SID, ARR, műszeres megközelítési eljárások, stb) forrása. Az

AIP magyar nyelvű hasábjai tehát nem kizárólagos forrása a csak belföldi repülésben résztvevők (mezőgazdasági, sport, stb) felkészülésének.

- Öt évvel ezelőtt, amikor a magyar nyelvű NOTAM kiadást megszüntettük, egy hasonló hagyományt szüntettünk meg, megítélésünk és tudomásunk szerint, minden gond nélkül.
- Az AIP a nemzetközi repülések tájékoztatására szolgál.

A HungaroControl Zrt. a c) változatot részesíti előnyben, hiszen a magyar nyelvű változat elkészítéséhez és fenntartásához szükséges erőforrásokat, más olyan fontos feladatra lehetne hasznosítani, mint amilyen pl. a légiforgalmi térképek szerkesztésének integrálása az EAD rendszerbe.

Meg kívánom említeni, hogy az eAIP-t eddig megvalósító valamennyi állam szükség-, értelem-, és kényszerűen elhagyta a nemzeti nyelven történő közzététel hagyományát. A magyar nyelvhez történő ragaszkodás is csak úgy kezelhető, ha kb. hasonló idő- és költségárfordítással, végighaladva ugyanazon a lépéseken, mint az angol esetében, egy különálló kiadvány készül, legalábbis addig, míg a kétnyelvű/kéthasábos DTD meg nem valósul.

Két kiadvány (angol és magyar) szerkesztési függetlensége, a teljes és komplett naprakész azonosság, állandó és komoly kockázatát hordozza, a költségekről nem is beszélve.

Azt is figyelembe kell venni, hogy az 551/2004 számú EK rendelet 3 (5) cikkelye, elrendeli egy az EUIR-ra kiterjedő egységes légiforgalmi tájékoztató kiadvány kidolgozását és felhatalmazta az EUROCONTROL-t a kidolgozás koordinálásával. Az EUROCONTROL még ez év őszén az EU/SES elé terjeszti a Single AIP-ről szóló, már több egyeztetésen és konzultáción átesett tervezetét. E szerint a nemzeti AIP-k GEN és ENR része integrálódik a single AIP-be; hosszabb távon azonban nem kizárt az Aerodrome rész bevonása sem. A rendelet tervezet kapcsán született egyik döntés, hogy a single AIP angol nyelvű.

Az angol nyelvű eAIP bevezetését engedélyező döntés meghozatala után, a HungaroControl Zrt. fórumot szervezne a repülő társadalom tájékoztatására, valamint légiforgalmi tájékoztató körlevél (AIC) kiadását tervezi, a változás indoklására és előrejelzésére.

Kérem Igazgató urat, hogy a HungaroControl Zrt. által javasolt, kizárólag angol nyelvű eAIP változat kiadását 2008. február 07 AIRAC dátummal engedélyezni szíveskedjen.

Üdvözlettel:

HungaroControl Zrt.
1075 Budapest, Pf. 80
ATM Légiforgalmi
Vezérigazgató-helyettes

1.

Hangyai Gyula
ATM légiforgalmi vezérigazgató-helyettes

**Mellékletek: 1 pld eAIP Hungary nyomtatott draft
1 pld CD demo változat html formában
A magyar CIP 3., 4. és 53. oldalai**